

SZERKESZTŐI IRGDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy czentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilattéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Márczius 15-én.

Minden nemzeti ünnep emlékeztetés a multra, előkészítés a jövőre.

A hála érzelmei nélkül nem lehet ünnepelni. Legfőképpen ezzel tartozunk, gyászban és dicsőségben gazdag multunk kiváló alakjainak.

Márczius 15-én lelkünk elé kell varázsolni mind azoknak emlékét, kik megértették nemzetünket 1848. márcz. 15-ikére, hogy lássuk, érezzük a hazaszeretetnek tüdőklő, égető, lángra lobbantó hatását, mely nem szavakra, hanem tettekre buzdít. Annak a hazaszeretetnek, mely szilárd, mint a hegy-óriások rendíthetetlen sziklája; a mely parancsol vészben és viharban, s ott uralkodik a lelkek mélyén, a karok izmaiban, az ész villámaiban.

Képzeletünk vezessen el messzire, mindenfelé, a hol nemes eszmékért folyt a harc, de sorainkkal maradjunk csak egy pár előkészítő mozzanat mellett.

Hatvan évvel ezelőtt azért kellett legjobbjainknak harcolni, hogy édes anyanyelvünkön alkothassák meg törvényeinket, hogy a magyar szó általános legyen, a főurak között éppen úgy, mint a nép ajakán. — Föl kellett ébreszteni a mély álomra kényszerített nemzetet s a bécsi kormány-körökben utat törni annak, hogy nyelvünk elfoglalhassa méltó helyét.

Az uttörők egyike gr. Széchenyi István volt, a ki 1823-ban, a főrendek gyűlésén, egész meztelenségében tűntette föl azt a visszás helyzetet, melyben törvényhozásunkhoz állott anyanyelvünk. Beszédének tartalma ime ez: „mi az országos tárgyakat otthon németül vitatjuk, itt magyarul szólunk, Bécsbe diákok küldjük, ott németre fordítják, mert sokaktól kérnek tanácsot, kik se magyarul, se diákok nem tudnak, németül készítik a választ, nekünk diákokra fordítva küldik le, mi ismét magyarul vitatjuk stb. stb. Babeltornya ez!”

Ebből a szédítő mélységből lealacsonyító helyzetből kellett kiemelni a magyar nyelvet. Az idegen szelleműt áthatott főrendek 39 iszetváltás után hajoltak meg a nemzeti szellem előtt. A tettek embere, a magyarság ügyének legnagyobb apostola nappal küzd a főrendek ellen, a magyar nyelv érdekében; éjjel naplójába önti keserűségét.

Nemelyek azt hozzák föl, hogy a

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAI.

1893. márczius 15.

Márczius idusán.

(1893.)

Még látom a lánczot, hallom a csörgését — Mikor a negyvennyolc még nem tördelé szét — ;
Fojt az a bűzhödött lég, börtönök penésze,
Mely, mi szabad és szent, mindent elemészte;
Látok verejtéket vérről keverődvé,
Mint ömlik az arczról, mint ömlik a rögre;
Hallom a kebleknek titkos dobogását:
Érzem, szívbe szivból, mint száll a varázs át.

Bárha pokol-éje fűdje a menny-boltját,
Oltsa ki ködével csillagait, holdját;
Egy reményiség, egy hit soha ki nem alszik:
El a magyar nemzet örökváltó harczig.
... Meghasad a hajnal, vérrózsza-özönlő,
Meghasan az ének a harcra-köszöntő:
Szabadság rózsája, diadal hymnusa,
— Köszöntlek, dicső nap, márczius idusa!

Visszaszong lelkembe Lőrincz-papok álma,
S mintha fellegok közt Dózsa népe járna.
Rettenetes álom: csillagatlan égbolt;
Csak a földön égett, mi ez éjben fény volt.
Hiában lön aztán áldozat, imádás,
Hogy e népet szörnyű sorsából kiválták;
Kik szabadságért kardjokat emelték,
Kiérték, száműzték vagy bilincsebe verték.

bécsi kormányférfiak a mi kedvünkért soha sem fognak magyarul megtanulni. Széchenyi fölteszi a kérdést: „miért ne? — És valóban, miért ne lehetne tőlük megkivánni, hogy nemzeti erőnk jövőendő kifejlődéséről szólva, a monarchia egyik felerészének a nyelvét tudják? Fájdom, bizony azt igenis tudják, hogy kellessék a magyarból mentül többet kifacsarni, de nyelvért megtanulni, még nem jutott eszükbe!...”

„Legyen bár nem a természet sugallása, legyen boldogság, a mit kívánunk, de mi szívszakadva kívánjuk, s ki azt tőlünk elragadná, az egy résznek legszentebbjét ragadván el, ne várja aztán, hogy barátjai legyünk.”

„Azt mondják: veszedelmes, mert majd nagyon kifejlődika magyar. Igaz, kifejlődik, de az nem lehet egy szerezett kormányalakadály. Ép egészséges, erős országgal barátságba lenni nem veszély; de egy beteggel, ki megromlott gyomra miatt sokszor roszkedvű, igenis. Amaz, úgy tartom, minden esetre jobb alliance.”

Mily csudálatosan hangzik ma, hogy édes anyanyelvünk használatáért is, és így kellett harcolni!

Vajjon, hatvan év eltelte után, ma, egész merőben csudálatos?!

De ne zavarjuk az ünnepet kétfelével ma. Legyünk halásak őseink iránt, hogy a nagy harcot derekasan vívták meg és drága örökségül a saját szabadságát hagyták nekünk.

És tündökölnie kellett a hazaszeretetnek az alkotmányos működés kivívásáért folytatott küzdelmekben.

Mi is lehetett természetesebb, mint az, hogy a magyar nemzet szabadságért küzdjön.

Hszen szabadságot hozott Ázsiából, szabad államot alkotott Európában; a szabadság szelleme előtt soha sem zárta be kapuit: addig, a mg önmagának ura volt, nem maradt el Európa szabad népeitől sem a mivelttség, sem az alkotmány fejlesztése terén, sőt leguylósabb vergődései közepette nemcsak önmagáért, hanem a keresztény világ szabadságáért is fölemelte kardját, ontotta véreit a hatalmas, hódtó török nemzet ellen.

A Zrinyiek, Bocskaiak, Bethlenek és Rákócziak vére miért folyt, hanem a magyar nemzet alkotmányos és lelkiismereti szabadságáért?

Mivé lett a magyar, ez a büszke nemzet, Kiben a Teremtő magának megtetszett, Kit felékesite minden erény-disszel, Vitézi erővel, könyörtől szívrrel, Hogy legyen védője jognak, igazságnak És a világváltó szellem-szabadságnak; Hová stlyeszté le apáinak átká: Idegen jármába, robot-rabigába!

Nyelvét elfelejté, idegenét törte, Önnön-történetét ismerni sem merte; Hagyományá nem volt, azt is megtagadta; — Oh, hogy el nem stlyedt e szent föld alatta! — Mind, mit építének honszerző elődi, Mind közönnnyel hagyta pusztulni, ledőlni. S még magát ez a nép nevezé magyarnak? A hősök nevével pulyákat takartak!

Oh, mivé fajult a nemes magyar nemzet, Ki, midőn megvédte vérről a keresztet, — Hirkönyibe sebbet soha nem írának — Éltét, szabadságát védte félvilágnak; Aztán — mondni szörnyű — apái örökjén Önvérét rabolta önnön-hona földjén, — S kik minden emberi jogot eltiprának, Nevezik e törvényt magyar alkotmányának.

Fenlobogó érzet szívébe' kivalva: Gondolatán, szaván hatalom talimat; Kínese, gazdagsága bécsi-ronggyá válvá; Győri vitézségét mosta a guny árja; S hogy záloga vesszen jobb idők jöttének, — Soha süjtőbb vádat nem jegyeze történet — Kikacagták a hon eszméjét lesányi, Kik hűb ivadéknak lennének anyái...

Es, a midőn eszmélni kezdett, vajjon nem a szabadság, nem az alkotmány, nem a nemzeti műveltség, nem az anyagi és erkölcsi haladás-e a jelző, mely áldozatokra, cselekvő hazafiságra, kitartó munkára hívta föl a nemzet jobbait?!

Szabadság nélkül a nemzetek élete haldoklás, halál. Így tudta, így érezte ezt a magyar nemzet is. De Metternich herczeg homlokegyenest, ellenkezőleg gondolkodott. 1825-ben eredmény nélkül magyarázta neki gr. Széchenyi István, hogy mi az alkotmányos monarchia. — Huszonhárom éven át hasztalanul hallgatta az alkotmányosság eszméinek fejtegetését. 1848 elején még azt hitte, hogy ő intézi Európa sorsát. Azoban a megindult áramlat mégis elsodorta őt. Mégis futnia kellett. Az abszolutizmus oszlopa ledült. A szabad népek, a magyar nemzet szabad szelleme döntötte le.

Ez az a huszonhárom év, mely alatt a magyar nemzet a politikai élet legeredményesebb küzdelmeit folytatta s melynek gyümölcseiből él és táplálkozik korunk.

Ez az a korszak, melyben a haza jobb jövőjébe vetett hit mind mélyebben ható gyökereket indít a nép lelkébe. E hit az, mely elszánt munkára hívja a küzdőket és a mely Széchenyivel e szavakat íratja naplójába: „Dolgozom szorgalmatosan s dolgozom önzéssel. Ha lenyesik szárnyaimat, lábamon járok, ha levégják lábaimat, kezzeimen fogok járni s ha ezeket is kiszakítják, hason fogok csuszni: csak használhassak.”

Nem a forradalomról, hanem azon szellemről szólunk, mely a magyar nemzetet ujja alkotá, mely magával ragadta a kiváltáság nemességét, hogy 800 éven át élvezett jogairól lemondjon, ossza meg a magyar nép, a magyar föld lakóinak millióival.

Paratlan nemesség az, mely a törvény korlátai között, idegen érdekek ellen harcolva, maga küzd azért, hogy az elnyomott jobbágy szabad polgár legyen hazájának; mely a törvényesen kivított egyenlőség biztosítására vagyont, vért, életét áldoz s még egyszer bámulatba ejté Európát.

A lefolyt küzdelemnek lelket, életet a nemesség adott. Bucsuja a rendi élettől nagy és magasztos volt. Boruljunk le előtte.

A nemzet örök időkre le van kö-

„Félre, kishittség!” — „El, ti komor képek!”

A „romlásnak indult magyar” tettre ébredt; „Magyarország nem volt, hanem lesz!” — a jelző,

S fellobogott újra a nemzeti zászló, Hangzik a magyar szó, magyar ének zendül „Régi dicsőség”-ről, új honszerelmről; S meghasadt a hajnal, vérrózsza-özönlő, Meghasan az ének, a harcra köszöntő.

Szabadság rózsája, diadal Hymnusa, Légy áldva, dicső nap, márczius idusa! Kivirágzott e föld, sugarad hevéré, Fényében a testvér ismert testvére; Jogát visszanyerte ember, gondolat, szó, Feldörge nagy eskű, világra kihangzó. — Véreim, magyarok, el ne felejtsetek Márczius idusán, hogy mit esküvétek!

Dr. KIS SÁNDOR.

Egy nagy család.

M. Kernhamtól.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XXXI.

(Folytatás)

(47.)

— Miért vagy ily bolondos? — mondom az én szomorú sapát arcomnak a tükörbe. Mi van Rothwell Jenőn, amiért egy nőnek a szíve szakadon meg mista?

Oly szép, oly mivelt? Ő nem gazdag — ennyit nemely keserű mondataiból is tudhatnám; és itten sem tartják jó pártinak. Bolda mosolygott reá; de tudom, hogy tovább egy lépést sem menne, kivéve ha valami kedvezőt hallana az állásáról. Ő nem olyan szép,

telezve e nagy idők nemességének. Le van kötelezve arra, hogy az ezerek helyett most milliók karja, milliók esze folytassa a hazánk felvirágoztatására, függetlenségének, szabadságának kivívására megkezdett harcot.

Márczius 15-ike a fogadalomnapja. E napon minden évben újból és ismét föl kell fogadnunk, hogy az 1848-dik évi örökséget kegyelettel őrizzük, feantartjuk és gyarapítjuk.

Ez a mi szent kötelességünk!

Politikai hírek.

Az Asbóth-Tisza-ügy. A Vaterland a Tisza-Asbóth-ügyre vonatkozólag azt írja, hogy gróf Tisza Lajos már tisztán látja a tényállást és fivére ezért nem sürgeti az ügy további felvilágosítását. A magyar képviselőházban azonban az ügyet közelebbről meg fogják vizsgálni és akkor ki fog tűnni az, hogy Tisza miniszterelnök azelőtt felette óvatosan operált a katolikusok ellen, utódját azonban minden skrupulus nélkül ugratta a katolikusok ellen való fellépésben.

Egyházipolitikai vita a főrendiházban. Mint Budapestről értesítenek, az esetre, ha a főrendiház márczius 15-iki ülésén, az indemnityról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor, a főrendek ama részéről, kik a kormány egyházipolitikai javaslatát ellenzik, vita provokáltaknak, a református püspökök részéről Szász Károly püspök fogja a kormány egyházipolitikáját védelmezni. Szász Károly, mint értesülünk, az egész református püspöki kar nevében és megbízásából fog felszólalni.

A t. Ház.

Budapest, márcz. 14.

A képviselőházban ma folytatták a közoktatási budget tárgyalását.

A napirend előtt Eötvös Károly szólalt fel, hogy mint a függetlenségi párt elnöke márczius 15-ének negyvenötödik évfordulója alkalmából indítványozza, hogy a ház e napon ülés ne tartson. A ház az indítványt egyhangúlag helyeselte s az elnök kijelentette, hogy ülés végén ily értelemben fog javaslatot tenni.

A kultur-budgnéln megindult nagyarányú valláspolitikai vitában ma Busbach Péter vette át a szót s majdnem kizárólag a püspökök memorandumával foglalkozott. Busbach elítélte ezt a memorandumot s abban konkludált, hogy az egyház elégedjek meg a sziv és lélek képzésével, a mi elég nagy birodalom, de ne állja útját egy ország köznevelési megvalósításának. Különösen el-

mint Sir Ernő. A mosolya, a hangja vagy a modora tetszik? A modora! — ismétlem szomora mosollyal. Melyik asszony lenne szerelmes Rothwell urba a modoráért? Mikor volt ő más, mint hideg és kemény és kellemtelen, kivéve egyszer — egyetlen egyszer?

Visszatérhetetlen könnyeim az orcáimra hullanak; az ablaknál levő szék előtt térdre borulok és küzdöm a saját gyengeségem ellen. És amint ott térdelék, tudom, hogy előttem nincsen olyan arcz több a világon, mint a Jenőé, s hogy egy szava — egy nyájas és megbocsátó szava — oly édesen hangzana a füleimben, hogy soha sem felejténem el míg élek. Hogy tudom róla azt mondani, hogy hideg és szigorú — miután úgy nézett reám — és úgy beszelt velem.

Ah, ha a Stella víziói teljestlőnének! Ha ő boldog lenne, és én is az lennék! Minő boldogság lett volna a rideg londoni szállásunk — Wardellné — göröngyös szeretett nélküli uton való haladás helyett, melyek hosszú éveken keresztül előttem állának — a Rothwell Jenő feleségének lenni!

Felálllok, hideg vízzel megmosom az arcomat, megsimítom a hajamat, aztán kinyitom az ajtót és lassan lemegyek a lépcsőn. Lépteim oly lassuk a melynek soha sem szoktak volt lenni; talán azért mert a szívem oly nehéz. Mily puha lábaim alatt a szőnyeg, egy nyitott ablakon keresztül besüt a napfény, hangokat hallok a délutáni csendességben felém jöni — olyan hangokat, melyeket a Wardellnél töltött prózai időben soha sem halottam. Mily kimondhatatlan bája van ennek a csendes falusi életnek! — Kűnt és bent mily szép minden, az egész környezetet gazdagságot és jó izlést árul el, melyeken a világozság átszűrődik, a lábaim alatt levő puha szőnyeg az ő gazdag színezetével! Vajjon e tárgyaktól való elválás okoz nekem ilyen szívfejdalmat, vagy azért van az, mert Oaklandban minden Rothwell Jenő-

ítélte Busbach a püspöki kar eljárásában azt, hogy memorandumával a törvényhozást megkerülve, a koronás királyhoz fordult. A kormány egyházi reform-terveit Busbach mindenben pártolta.

A következő szónok, Helfy Ignác első sorban azt kifogásolta, hogy a miniszterelnök — legalább a konkrét javaslatok beterjesztéseig — nyílt kérdésnek hagyta meg pártjában az egyházipolitikát. Ilyesmit megtehet bármely ellenzéki párt, de az uralkodó párt nem. Kifejtette ezután, hogy mért nem találkozik a kormány programja bizalommal. A függetlenségi párt már régen a vallás szabadság és a polgári házasság álláspontján van, ellenben a kormányt és a többséget csak a körülmények taszították oda, ahol most van és azért nem keltette azt a bizalmat, melyet minden oldalról meg szeretett volna nyerni. A zsidók recepcióját ő is feltetelekhez szeretne kötni, mint Polónyi.

Gróf, Pongrácz Károly kijelentette, hogy kötelességének tartja a szabadelvű pártban tett nyilatkozatait a házban ismételni. E nyilatkozat lényege a következő: Nem fog megszavazni semmiféle olyan javaslatot, mely valamely egyháznak hitelvétébe ütközik. Ha tehát a beterjesztendő egyházipolitikai javaslatokban ily irányú intézkedések is lesznek, ő nem fogja megszavazni, hanem kilép a pártból. De szavait akkor sem fogja sértett hűség vagy bosszu vezérelni s nem fogja gyalázni azokat, kikkel tegnap még kezest szorított. (Nagy zúg). Mért nem akar ugy jární, mint az az ember, ki a nagy Kúiszy sirját megpillantva, legalább sírkövébe lőtt, melyről azonban a golyó visszapattant és őt terítette le.

Gróf Károlyi Gábor: Asbóth jól érzi magát... Mégis csak kíváncsi vagyok, hogyan dől el az a dolog? (Zaj)

Gróf Pongrácz Károly beszédének további során hangsúlyozta, hogy a szabad-elyűpártban még sokan vannak, kik magatartásukat a beterjesztendő javaslatot tartalmazó teszik függővé s ha akkor hitelvekbe ütköző intézkedésekre fognak találni s a konvencziókat ők is le akarják vonni: katasztrófának kell bekövetkeznie. Neki a hazafiság azt sugallja — folytatta Pongrácz — hogy könnyebb kétszomszedsó épületet a válaszfal egy, szerű ledöntésével egyesíteni mint mindkettőt lerombolva egy nagyobbat építeni. Nem inspirálta senki, de hazafisága készteti annak kimondására, hogy a katasztrófa elől más menedéket nem tud, csak a nemzeti párttal való egyesülést. Ha mindenki inkább fog hallgatni hazafiságának sugallatára, mint indulataira, akkor

vel kapcsolatban van? Ha gazdagságra lett volna vágyam, nem kellett volna Sir Ernőt visszautasítanom! Én nem bánom, hogy azt tettem. Egy rövid pillanatig sem bántam meg; tudom én azt jól, hogy a szívem nem azért ily nehéz.

Kimegyek a verőfényes pázsitra és észrevétlenül próbálók a Harley Tom mellett levő székre letltni. Társaságunknak az egyik része ül, a másik tenniszt játszik. Tudom, hogy Sir Ernő itt van — e pillanatban az anyámmal beszél.

Látom Hamerton Filepet, ő is olyan halavány, a melyen én vagyok — sajnalom saegényt — tudom, hogy mit szenved, — és most tudok rokonszenvet érezni iránta! — Laura mellette ül és dolgozik mint rendesen. A nélkül, hogy látnám, tudom, hogy Rothwell Jenő a játszókát nézi! Érdeklődést látszik találni a játékban, és nem veszi észre, hogy a házból valaki odament.

Elison Maud int felém, hogy üljek mellé; de én remegve állok meg. Maud ül legközelebb Jenőhöz; és hogy menjek én e nagy téren keresztül oda, tudva, hogy Jenő nem látott meg, és nem fogja tudni, hogy Maud hívására mentem oda?

Még azt gondolhatná, hogy ő érte mentem! — Ugy tessék, mint ha nem érteném; de Maud oly erélyes kezd lenni, hogy az én leírhatatlan megkönnyebbülésemre Jenő megfordul és meglát; és ekkor amint tekintetét ismét elfordítja, a Maud hívását elfogadom.

Harley Laura kíváncsian néz reám, amint mellette elhaladok — az utóbbi időben sok ilyen tekintetet kaptam. Vajjon visszautasítottam Sir Ernőt, vagy csak ő unt reám? Vagy az utolsó órában, vette észre, hogy élvégre is én csak gyermek vagyok, egy rövid ruhás iskolásányi, ki iránt való boldondulása csudálkozás tárgya volt hetekig?

kor talán e nehéz helyzetből is ki fogunk szabadulni.

A beszédet csöndben hallgatták a végső kijelentéseit sem követte helyeslés. Néma maradt a többség a néma a kisebbség is.

Kulmán János magáéval tette a kormány egyházpolitikáját, a elismerést szavazott a kultuszminiszternek.

Berczeviczy Albert, a vallásügyi államtitkár a következő szónok. S az államtitkár első sorban annak bizonyítására vállalkozott, hogy az utolsó időben nem volt egyetlen politikai program sem, mely annyira a parlamentarizmus szülötte volna, mint a kormány egyházpolitikai programja. Felújította az 1883. országgyűlés emlékeit, mikor a képviselőház elfogadta Irányi Dániel határozati javaslatát, hogy a kormány még abban az ülésszakban terjesszen be törvényjavaslatot a polgári házasságról. Ez a vita sok érdekes momentumot tartalmazott. Így: senkinek se jutott eszébe arra hivatkozni, hogy ily javaslat ugyanabban az ülésszakban a választók külön megkérdése nélkül nem nyújtható be, a mit Ugron tegnap föl említett. Akor Ugron Gábor a polgári anyakönyvvezetést mindnyájunk ohajának mondotta, tegnap pedig azt állította, hogy az senki sem akarja. (Derűtlenség.)

Grünwald Béla gyönyörű beszédében a nemzet nélkülözhetlen föltételének mondotta a polgári házasság behozatalát. Gyűrfy Gyula pedig akkor ideáljának mondotta azt, a mi ellen most oly erővel küzd. Hivatkozott az államtitkár gróf Apponyi Albrecht tavalyi beszédére, melyben általános egyházpolitikai reformokat sürgetett éppen az igazságszolgáltatás céljából; sőt akkor Irányi Dániel és Helfy Ignác igen alkalmasnak találtak az időpontot a reformokra. A kormány tehát nem tett egyebet, mint ráhelyezkedett arra az álláspontra, melyet gróf Apponyi Albert és a ház nagy többsége állhatatosan követelt. Nemmondhatók tehát, hogy a kormány ötletzerlet, ok nélkül, kellő előkészítés híján dobta ki a reformok tűzskáját a közönség körébe. A kormány nem ingadozott, hanem, fokozatosan előrehaladt; a programnak nem ugyanak Minervaképpen, vértveze ki, hanem fejlődnek és tökélyesülnek.

A kérdések végleges megoldásának érdekében ajánlotta a költségvetést elfogadásra.

A többség e beszédet zajosn megjellegte az éljenzés megújult, mikor az öreg Madarász József Berczeviczyhez sietett a gratulált neki.

A jegyző Visontait hívta fel szólásra. Ekkor lépett a terembe gróf Tisza Lajos.

Gróf Károlyi Gábor felugrott: — Itt jön a pecsételés levél.

Vége tisztán fogunk látni. (Nagy derűtlenség.)

Visontai Soma ezután hosszabb beszédében fejtette ki, hogy miért csatlakozik a kormány egyházpolitikájához.

De midőn a reformokat pártolta, egyuttal bőven megokolta a kormány iránt való bizalmatlanságát, mely alól csak a kultuszminisztert vette ki.

A vitát csütörtökre folytatják.

Lehetséges-e, hogy oly rövid idővel ez előtt a legirigyletebb leány voltam Oaklandban? És most e rövid ideig tartó diadalnak vége és én ismét visszazokkentem az előbbi helyembe.

Nem vagyok többé más, csak a kis Esmond Gerti és Stella uralkodik helyett.

A testvéremre nézek, amint a Maud által felajánlott széklet elfogadom — Rothwell-re nem merem nézni. Sir Ernő mostan Stella mellett áll; és azt gondolom, hogy Stella soha sem volt szebb; a jóllet mindig ilyen hatással volt rá, szemei derűltébbek, fényesebbek, és arca olyan színt hoz, mi szépséget csodálatszerűen növeli.

Nem csoda, hogy Sir Ernő el van bűvölve — akármelyik férfi úgy lenne vele, ha gyakran bátorkodna közelébe menni — és azt gondolom, a Sir Ernő arcát látva, hogy szerelmi bánta már is muld fölben van. És mégis azt hiszem, hogy ha elfogadtam volna, most is szerelmes volna belém.

Stella ügyesen játsza a kártyáit, nem kísérelte meg, hogy engem kerüljön; sőt elkerüld, igyekezett hármunkat minél gyakrabban össze hozni. Stella mellett, a ki az ő bekövetkezendő győzelme gondolatában oly ragyogó, mily halvány és közönséges lehetek én mostan! S az összehasonlítás mily előnyös Stellára! És Sir Ernő azt is gondolhatja, hogy én soha sem méltányoltam őt eléggé; míg ellenben Stella napról-napra kedvesebb iránta. És én azt gondolom, hogy ezeket a taktikáit siker fogja koronázni; bámulatos, hogy Sir Ernő mily gyakran lehet most az oldala mellett látni.

Csendesen, senki által észre nem véve ülök le — most én egy kis senki vagyok, a ki senkinek sincs többé oka irigyni — és azon tűnődöm, ha vajon álom volt-e az egész. Még az arcom is megváltozott, — de azt az egy Andleyntől kiáltó senki sem látszik észre venni.

Az ülést gróf Károlyi Gábornak stereotip kérdése zárta be:

— Hát nincs nyilatkozat Rómából?

Monstre-pör.

(Bánffy-hunyadi vérengzés.)

— Saját tudósításunk. —

(Nyolczadik nap.)

Miklós József Bugó áll a bíróság előtt, a ki láttak, hogy a betörés alkalmával fával dobálódott Miklós ezzel szemben tagad, sőt egy korábban tett beismerés vallomására sem emlékszik.

Szlezáczek k vádlott a betörés után ment be az udvarra, a hol egy fával fejbe verték. A választási teremben volt a betörés előtt, a mikor egy választót vitt szavazni, de ekkor is nagyon résség volt és a választási elnök kiutasította. Aután a „Csillag” fogadóba ment, a honnan csak asután jött fel, mikor a lövés megtörtént.

Elnök A Bölöni háza körül megfordult? Hallotta Bródyt beszélni?

Vádlott: Hallottam, hogy „szavazott” Kossuthról és a házáról, de más nem tudok.

Szlezáczek ellen tanuskodott Mayer és más tanuk is, a kik látták, hogy Szlezáczek vezető a tömeget. Mindazt azonban a vádlott tagadja.

Löwy ismerteté tanu azt vallja, hogy Szlezáczeket látta, hogy egy székkel betört a választási terem ajtaját és betört a tanu fejét is.

Elnök: Ott volt a vádlott azok között, a kik ütöttek az urakat?

Tanu: Ott volt. Ütött dühösen és lázított.

Vádlott: Nem mond igazat.

Becsek bíró: Hát Löwy talán ellensége önnök?

Vádlott: Igen kérem. Egyszer eszmát vásárolt tőlem, de az nem volt tartós.

Ferenczy védő: Beszélje el, hogy miként történt vérengzés.

Löwy tanu: Mikor választási terembe törték, mi egy más szobába zártunkunk el, a hová rántk törték. Engem fejbe ütöttek és a földre estem és úgy csináltak, mintha megholtam volna magamnak. Ezért nem láttam többé semmit. Azt is láttam, mikor Zilahy urnak ütöttek a hátára.

Elnök: Bródy urat látta?

Löwy: Járt nálunk és azt mondta, hogy szavazunk rá, de nem ígért meg, — akkor azt mondta, hogy legább ne ártsunk neki. Ezt se ígért meg.

Nagy István irnok tanu jelenik meg és azt vallja, hogy nem emlékszik, hogy a betörés alkalmával jelen lett volna Szlezáczek.

Sámi ügyész: Mennyi idő telt el azóta a betörésig, hogy ön Szlezáczeket látta.

Tanu: Talán egy félóra.

Király tanu szemébe mondja, hogy vádlott a terembe töréskor jelen volt a tömeg között.

Lápossy Juliánna vallja, hogy Szlezáczek a betörés után azt mondta, hogy ezt a napot nem adná 500 forintért. Ma mindenkinek szabad egyóra ülni, mert ma napnak nincs törvénye.

Ferenczy védő. Más is mondta?

Tanu. Hallottam Kis Huszártól is.

Elnök. Kérdezte tőlök, hogy kitől hallották, miszerint a mai napnak nincs törvénye?

Tanu. Kérdeztem, de azt mondták, hogy az istennek sem mondják meg.

Talan jobb lesz reám nézve, midőn mindennek vége lesz — midőn Oakland, Rothwell Jenő, Maud, Harry és az Andleyné jószágos arca, csak egy keserűn édes emlék részét képezik, mely évről-évre jobban elmosódik. Vajjon husz év múlva mi lesz belőlem. Arra az időre a vörös szín eltűnik a hajamról a talán szemtőre fogok viselni és ideges leszek. Tegyük fel, hogy mint összeesett elfonnyadt vénleányt ímet eljörök Oaklandba. A hely ugyaznak lene; a szellő és napfény éppen olyan üdök és kedvesek lennének; itt sétálnék a kertben és este ama fák mögött látnám a napot lemenni és én a megbánás szomorú emlékére szelídült keserűséggel gondolnám el, hogy évekkel ez előtt Rothwell Jenő és én itt állottunk és ő azt mondta nekem, hogy szeret — és én szívennek legfőbb vágyát megvételssel dobtam el magamtól.

A lég oly nehéznek és fulasztónak tetszik. Fájdalmas merengésből erőfeszítéssel rázom fel magamat arra a tudatra, hogy Gerti vagyok — elég fiatal arra, hogy a szenvedés keserűségét érezsem. Még néhány ilyen verőfényes délután, még néhány csillogó este, és néhány szép derült reggel és minden olyan lesz, mint ha soha sem lett volna; és lehet hogy soha sem látom többé azt a férfit, a ki annyira szeretek!

Rothwell ur felállott a székéről, mely oly közel van hozzám, hogy nem merem arra felé nézni; ő ott állt volt, teljesen elfoglalva a játékkal. Miért kél fel oly hamar, midőn a közelében vagyok? Talán nem akar mellőlem elmenni? — Igen, ő elmegy csendesen és könnyűen.

Egy kis erősebben szorítom össze a kezeimet és nem szólok semmit. Stellára nézek és Sir Ernőre — a testvérem hajának az aranyos fényére és vidám nevetésétől ragyogó kék szemére. Igen, ő szép — nagyon szép! — mondom magamban gépiesen. „Azt hiszem, hogy úgy fog végződni, a hogy ő reményli — azt hiszem, hogy szíve kívánságát meg fogja nyerni.” De sajtó olyan, mint ő — vagy ezer — és sokkal több vegyonom, mint a mit ő adhat — mi az mind Jenőnek egy pillantásával, vagy egy szavával összehasonlítva — szívem ezekért szakad meg.

— Milyen csendesek vagyunk! — mondja egy hang mögöttem, melyet a Harley Tom hangjának ismerlek fel. „Úgy látszik, hogy az első bálod — nemde az első bálod volt? nagyon soknak bizonyult be neked. Ejnye mennyire felhívított a tennisz — folytatja Tom, a Maud lábainál leheveredve — és az a Rothwell milyen gyarló az udvarlásban! — Talán csapodárkodni próbáltál vele? — kérdi Maud mosolyogva.

— Igen próbáltam; de az egész az én részemről történt. Kár, hogy olyan tompa felfogás — mert ő nekem tetszik.

Tegnap olyasmit hallottam, hogy nem sokára elmegy és azt gondoltam, hogy mielőtt elmegy, szeretnék vele egy kisét jobban megismerkedni. Azonban úgy látszik, hogy az én sorsom a mellőzetés; de azért nem szakad meg a szívem. Nem tesz semmit — miután ebben az esetben nem vettem komolyan a dolgot; de ha az én öreg gentlemannom lett volna aki mellőzött — oh azt komolyan és mélyen érezném.

Elmegy! Rothwell Jenő itt hagyja Oaklandot! — Miért szorítottam úgy össze a kezeimet? Hát én nem megyek el? Még néhány napunk van — legkésőbb egy hét múlva vége lesz a látogatásunknak. Már eddig is vége lett volna, ha Andleyné oly szívesen nem marasztalt volna; és mi örültünk, hogy kivánságát teljesíthettük. Ő nem gyantija, hogy Oaklandból való távozásunk mit jelent nekünk! De az ilyenféle dolog nem tarthat örökké — nem sokára mennünk kell; lehet, hogy Rothwell Jenő megy el előbb. Elutaz-

Elnök (vádlotthoz) Mondják meg kitől hallották?

Kovács Márton Kis Huszár. Nem hallottam senkitől.

Ferenczy védő. (Vádlotthoz.) Én mint védője kérem modja meg, ki beszélté azt maguknak, hogy a mai napnak nincs törvénye, és szabad mindenkit megölni.

Vádlott: Tőlem nem hallotta senki, mert én nem mondtam.

Ignác Károly tanu ref. pap a következőket mondta: Kereset észleltem, mert rosszul voltam. A választás alatt többen és köztük Szlezáczek egy jogosulatlan választót hozott be és az elnök rendre utasította.

Elnök: Részeg volt Szlezáczek?

Tanu: Részeg. Még tántorgott is.

Elnök: Nem emlékszik másra még?

Tanu: Nem.

Elnök: Tordait csak akkor látta, a mikor egy választót Szlezáczek bevitt?

Tanu: Csak. Többet nem láttam.

Sámi ügyész: (Tanuhoz) Hogyan lehet az, hogy a tiszteltes ur senkit sem ismert fel?

Tanu. Kritikus helyzet volt nagyon és bajos volt felismerni abban a részeg eltorzult arcu tömegben valakit, akkor, mikor az ember csak menekülésre gondol.

Elnök. Mint lelkész milyennek ismerte a népet. Magától tehetett az ilyen?

Ignác tanu. Nem hiszem! Igen becsületes jámbor nép aki magától nem veteledik ilyenre.

Ferenczy védő. Hallotta tanu azt az elterjedt nép között, hogy a mai napnak nincs törvénye?

Tanu. Később hallottam, csak, de nem tudom honnan eredt.

Ezután Krucin Miklós tanu szembebesit Szlezáczekkel, de tanu nem ismer a vádlottra.

Elnök: Szlezáczek önt még egyszer felhívom feleljen, hogy kitől hallották, hogy a mai napnak nincs törvénye.

Vádlott: Kérem én nem vagyok hibás és nem tettem tenni bünt.

Veress András a Jánosé vádlott áll a törvényszék előtt.

Borbély Miklós tanu vallomását olvasta fel a jegyző, mely szerint tanu Veress Andrást ott látta a betörésnél.

Vádlott: Haragszik reám az az ember, mert rajta fogtam a trágypalóson.

Ignác Károly vallomását olvassa fel asután a jegyző mely szerint Veress András a Jánosé né verési szándékából megfogta.

Vádlott azt állítja, hogy személyére nézve Ignác tévedett.

Ignác szembebesített vádlottal és szemébe mondja, hogy Veress András kiáltott az udvaron mikor a betörés történt.

Ezzel véget ért a betörésre vonatkozó kihallgatás és az összes vádlottak jelenlétében a jegyző felolvassa a rombolás alkalmával elküvetett károkat és a helyreállításért kiállított összegeket, a mely 820 ftt 8 kr-ra rugott.

A kincstári alügyész fenntartja követelését.

Elnök felhívja az összes vádlottakat, hogy ha valakinek kifojása van a felszámítás ellen, tegyen kifogást.

Vádlottak nem tesznek kifogást.

Elnök: Hajlandók-e a kárt megfizetni?

Az összes vádlottak kijelentik, hogy a kárt nem hajlandók megfizetni.

15 percznyi szünet után folytatták a tárgyalást.

Kis huszár előállott és a törvényszék

előtt azt mondta, hogy Király tanu őt tegnap a Központi étertermében arra igyekezett rábeszélni, hogy valljon reá Bródyra és áltál ők megmenekülnek. Tekintse azt, hogy Bródy zsidó, a ki, ha kimenekül, hazamegy Szathmárra és ott a markába kacsag.

A törvényszék Kis Huszár e vallomását nem tartotta a dologra tartozónak, mivel ilyen biztatásban a vádlottak mások is részesültek.

Ferenczy védő arra kéri Gyarmathy Zsigmondot, hogy mondja milyennek ismeri a hunyadi népet. Verekedő-e és hogy a betörés ók megmenekültek. Tekintse azt, hogy Bródy zsidó, a ki, ha kimenekül, hazamegy Szathmárra és ott a markába kacsag.

Gyarmathy kijelenti, hogy a betörés csak az iratokat akarták szétépitni. De ekközben jött meg az étvagyok a verekedéshez.

Kertész főszolgabíró a következőket vallja arra a kérdésre, hogy milyennek ismeri a hunyadi népet.

A hunyadi nép a löszelgabíró ur szerint is munkás, becsületes és csak bujtogatásra követhetők el a vérengzés.

Ezután elnök a bizonyítási eljárást a betörésre befejezettnak nyilvánítván, áttér a tárgyalás a választási helységek elkövetett testi sértések ügyére.

Kovács János Csuci azzal van vádolva, hogy Gyarmathy Zsigmondot először ő ütötte meg. Gyarmathy ezt ismételtlen állítja.

Elnök: Vallja be ütötte-e?

Vádlott: Nem ütöttem.

Kovács Márton Kis Huszár, vádolva van, hogy Gyarmathyt bántalmazta.

Elnök: Feleljen igaz-e?

Vádlott: Nem bántottam kérem senkit. Szlezáczek József vádlott jelenik meg.

Elnök: Vádolva van, hogy Abraham körjegyzt bántalmazta.

Szlezáczek: Nem bántottam! Gyarmathy szemébe mondja Szlezáczeknek, hogy ő is üldözte.

Szlezáczek tagadja.

Veress András a Jánosé vádolva van, hogy Abraham egeresi körjegyzt bántalmazta az udvaron.

Vádlott: Nem is voltam az udvaron.

Elnök: Látta Fridman.

Fridman: Mint rendesen, vallomásmat fenntartom.

Vádlott: Hiszen kérem egyik azt mondja, hogy bottal látott, a más meg bottól, hát akkor valamelyik hazudik.

Elnök: Ne mondja, hogy hazudik, mert az sértés.

Vádlott: Akkor téved.

Elnök: Nem, mert én mondtam azt, hogy bottól volt ott.

Vádlott: Akkor a nagyságos elnök ur is téved. (Derűtlenség.) Az egeresi körjegyzőnek az események leíró vallomását olvasta fel ezután a jegyző a testi sértéssel vádlott előtt. Ezután a reá vonatkozó bírói szöveget olvasták fel.

Ezután Gyarmathyt kérdezte meg az elnök, az iránt, hogy mennyi idő alatt gyógyult meg?

Gyarmathy: Három hét alatt.

Elnök: Kíván kártérítést?

Gyarmathy: Semmit. Ez élvezeteket a magam költségén kívánom hordozni.

Ferenczy védő: dr Brandt Józsefet, mint a sértetthez közel álló rokonn, nem fogadja el részre hajtatlan szakértőnek. Asután kifogásolja a szakvéleményben azt, hogy az ejtett sérelem nehéz testi sértés volna.

Erre nézve szakértő és indifferens orvosok szakvéleményét kéri.

zásának a felemelítése még jobban növeli a fájdalmamat. Hogy ne lássam őt többé — hogy idő telteivel neva csak egy emlék legyen! Fel állok a székemről, nem ügyvelek többé, hogy Tom mit beszél, nem hallgatva a Maud válaszára — csak reménytelen gyötrelmemet éreze.

A könyvtárba vonulok; és még is, midőn az ajtó becsussz és egyedül vagyok a szobában, a csendesség elviselhetetlenné tesz, valami változást kívánok, valami felbászkítást — sőt a társaság közé is vissza vágyom.

Néhány nap múlva ez a szoba is csak egy emlék lesz.

Az ablak nincsen egészen betéve, s amint közelebb megyek hozzá, hallom a távolból beszélők hangját. Fejemet az ablak fájára hajtv, halgatom azt.

Azt gondolom, hogy hosszas ideig állottam ottan; vagy azért tetszik olyan hosszúnak, mert a perczek lassan telnek el, midőn egyedül vagyok? Az egyik polcon Tenynsonnak a „Maud” című könyvét láttam; hirtelen vágyat érzek azt, ismét átlapozni.

Néhány percznyi keresés után a fejem felett levő polcon megtalálom, azt gondolom, hogy lábujhegyre állva elérem, próbálom — de még sem vagyok képes az megtenni. Harmadszor vagy negyedszer is próbálom, midőn az ajtó megnyílik; valaki bejön, és hátra pillantva látom, hogy az Rothwell Jenő.

Remegve helyezkedem vissza a rendes magasságomba; de ő látta, hogy mit próbáltam tenni, és oda jön hozzám. Felnezek rá, látom, hogy az arca komoly és ezt látva minden bátorságomat elvesztem.

— Maga egy könyv után nyúlt — mondja — melyik volt az.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

— „Maud” — válaszolom lassu hangon és oly nehezemre esik beszélni.

Sámi ügyész. Hogy meddig feküdt Gyarmathy arra nézve a háziakat szeretné kikérdezteni.

Elnök: Kijelenti, hogy miután a sértett eskü alatt állította, hogy 8 hétiig szenvedett, — új szakvéleményt nem határozott a törvényszék.

Erre délutáni 1 órakor a tárgyalás véget ért.

Déltután.

Déltután folytatták a végtárgyalást. Martin János középüldi körjegyzt hallgatták ki, mint tanut. Martin a Tordai Gergely vádlott ügyében tett vallomást. Azt mondja, hogy Tordai Középüldön is járt kortesutájában és ott azt mondta a lakosoknak, hogy csak úgy jelenhetnek meg Bánffy-Hunyadon, ha Bródyra szavaznak, mert különben megverik őket. Akkor pedig ha Bródyt megválasztják, egy olyan bankot állítanak fel, a mely 7 százalékra kölcsönöz.

Tordai beismeri, hogy a Bródy megválasztását ajánlotta, de a dolgot más színben adta elő, mint azt a tanu állítja.

Incze József Tordai védője azt kérdezte tanutól, hogy Tordai beszélt-e más tanuval.

Martin erről nem; csupán azt tudja, hogy ezeket neki beszélte Tordai.

Repete János azt mondja, hogy Tordai azt mondta, hogy ha nem szavazhatnak Bródyra, hát ne is menjenek be szavazni.

Kertész főszolgabíró előadja, hogy mikor a katonaság a vérengzés után megérkezett a vasútnál a tömeg fenyegető állást foglalt el. Ő felakarta osztani és azt mondta, hogy a katonaság löni fog, a mire azt felelték, hogy ha a katonaságnak egy golyója van, nekik kettő és ők is löni fognak.

Kovács csendő színtén azt vallja, hogy fenyegető magatartást tanusítottak. A vádlottak mindent tagadják.

Ezután Ifj. Gyarmathy Zsigmond tanu vallotta, hogy Deák Györgye vádlott igazgatta a tömeget.

Kis vádlotthoz az elnök így szól: — Mivel menti magát?

Vádlott: Részeg voltam mint a disznó!

Ezután a többi vádlottat hallgatta ki a törvényszék, a kik mindannyian tagadták, hogy részt vettek volna a lázításban.

(Kilenczedik nap.)

Tordai vádlottra vonatkozólag történt meg a tanu kihallgatása. Valami lényegesebb vallomás nem került napvilágra.

Ezután kezdődött Bródy Lajos ügyvéd kihallgatása.

Bródy, mint a szathmári függetlenségi párt jegyzője, ismerettségbe lépén a párt országgyűlési tagjaival is, azok Irányi előtt ajánlathoz hozták és Irányi felszólította, hogy Bánffy-Hunyadon vállalja el a képviselő jel

Elnök: Tordai is, más is, beszélték, hogy megválasztása esetén miféle ígéretet tett. Adja elő.

Bródy: En nem tettem semmi ígéretet. Meglehet, hogy kortesim beszéltek valamit, de nem az én megbízásomból.

Elnök: Láttá ön, hogy a nép tulizgatott?

Bródy: Láttam, de azt nem is sejtetem, hogy tettelegességre vetemedjék. Az egyesiek elfogatását törvénytelennek tartottam, és sajnáltam az esetet.

Elnök: Mondta ön azt: vigyázzanak, hogy a csendőrök kezeibe ne jussanak? Bródy: Ha mondtam is, egészen más értelemben mondtam és értettem.

Elnök: Ön a már is felizgatott tömegnek azt is mondta, hogy: tépjék szét a láncokat!

Bródy: A hazaszeretet, a függetlenség, a szabadság s más hasonló eszméket dióhéjban fejtegettem, de nem láztottam, különben sajnos tapasztaltam, hogy nincs elég rend és elég fegyelem. Másutt sokkal jobb rendet tapasztaltam. En, mikor beszéltem, mindig arra kértem a népet, hogy ne rendetlenkedjék.

Elnök: Ön egy erős kifejezést használt: a mai napnak nincs törvénye! Igaz?

Bródy: Ilyen badarságot — méltóztassék megengedni — csak nem mondok. Mint ügyvéd és mint intelligens ember ilyent nem mondhattam.

Elnök: Mondta-e, hogy: „menjetek, romboljatok, tüssétek, pénzfelzések meg.”

Bródy: Bocsnatot kérek, de józan észszel ilyet mondani nem lehet. A ki pedig ezt rólam hirsztelte, az jó, hogy felakasztotta magát, mert úgy is akasztófát érdemelt.

Elnök: E kifejezésért rendre utasítom.

Sámi ügyész: Remélte ön, hogy megválasztják?

Bródy: Teljesen nemltem.

Becsek bíró: Ön látta, hogy a nép tulizgatott, nem tett valamit, hogy a vérangzést meggátolja?

Bródy: Kérem, még nem is gondoltam ilyesmire. Különb is Pölöni házánál töltöttem a napot.

Ezután fél egy óráig azon tanukat hallgatták ki, a kik Bródyra vonatkozólag tudtak valamit mondani.

(Kilenczedik nap délután.)

A ma délutáni tárgyaláson a Bródy Lajosra vonatkozó tanukat hallgatták ki. Bod László ref. lelkész tanu Bródy beszédében semmi igazot nem talált.

Czucz a János tanító azt vallotta, hogy rá a beszéd olyan benyomást tett, mint a melyik képes az amugy is ingerült népet fel-lázítani.

Ellenben Kis zely Kálmán tanu a beszédéből nem hallott olyat, a mi igazot lett volna.

Felolvasták ezután az ügyilkos Lapi-tye Vaszi tanító vizsgálati vallomását. E vallomás sulyosan vádolja Bródyt. Azt mondja, hogy a választási helyiségbe való betérés egyenesen Bródy felhívására és intésére történt.

Sófai tanu azt vallja, hogy Bródy beszédében többek közt ezeket mondotta: — Ma nincs törvény, amit ma elkövetek, azért nem tartozok felelősséggel!

Bölöny László ügyvéd tanuvallomásában azt nyilatkoztatta ki, hogy a Bródy beszéde közönséges választási beszéd volt, mindennemű igazot tartalom nélkül. Előadta továbbá, hogy a népre nagy hatással volt az a tudat, hogy boldogulását ellenzéki képviselőnek a megválasztásával vélte elérhetőnek.

A szóbeli vallomásokon kívül több oly vallomást is felolvasták, melyeket a tanuk a vizsgálat rendjén adtak jegyzőkönyvre.

A tárgyalást tegnap délután az elnök öt órakor zárta be s folytatását a reggel nyolc órára tűzte ki.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, március 15.

— **Március 15.** A mai nemzeti ünnepet egy szível egy lélekkel ünnepli egész Kolozsvár. A szívekben őszinte lelkesedés honol, a melyet a szabadság szeretetének melege éleszt. Az ajkakon a nemzeti dal, a kabáton trikolor szalag, vagy kokárda emlékeztet a napra, a melyen nagyjaink kivívták a szabadságot. A házak homlokzatain a háromszínű zászlók, főtéri kereskedések kirakataiban nemzeti színű szalagok, kelmék ékítik a város középpontját. Az utcákon a zenekarok hurjairól a Rákóczi-induló lelkesítő dallama hallszik, az ég tiszta, a tavaszi napugár barátságosan mosolyog le az ünnepő közönségre. Minden iskolában, testületben ünnepély folyik, melyeknek egy részéről holnap adunk számot.

— **A vendégek fogadtatása.** Thaly Kálmán és Küry Klára a tegnap esti gyorsvonattal érkeztek Kolozsvárra. Az indóház perronját már jóval a megérkezés előtt ellepte a közönség s a vonat, midőn megérkezett, szűnni nem akaró éljenzés tört ki.

Thaly Kálmánhoz dr. Török István, Küry Klárához Deák Albert intézett üdvözlő beszédet. A kiváló vendégek meghívva köszönték meg a szívvelyes fogadtatást s a városba érve, azonnal nyugalomra tértek.

— **Thaly Kálmán,** országgyűlési képviselő s kiváló író, ma délebe dr. Szádeczki Lajos egyetemi tanár vendége volt.

— **Küry Klára** mégis fog vendégszeretelmű a kolozsvári színpadon. Első fel-lépte ma lesz a „Szultán” című operettében. Ezenkívül még kétszer fog fellépni a „Nebántsvirág” és „Szegény Jonathán” című operettekben.

— **Kárpát-estély.** Az erdélyrészi kárpát egyet első estélye tegnap fényesen sikerült. A redoute nagy terme nyolc óra körül ép oly nagy számu mint fényes női és férfi közönséggel telt meg. A rendező bizottság a termést igen szépen díszítette fel. Fényő girlandokkal igen gyövesen körítették a lámpa oszlopokat. A társalgó előtt pedig fényőlombokkal körülvev emelvényt rendeztek be. Az estély dr. Szádeczky Lajos egye-sületi rlnöknek alkalmi felolvasásával vette kezdetét. Szádeczkyt — mikor a felolvasó asztalánál megjelent — rokonszenves taps és éljenekkel fogadták. Felolvasása rendén igen érdekesen emlékeztet meg a turistáság keletkezése és kifejlődéséről, — s különösen Kakas István kolozsvári lakosról mondott sok érdekes adatot, melyek közül kiváló érdekességt az, hogy az ugynevezett Báthori-háznak Kakas István volt a tulajdonosa. — A közönség kitartó figyelemmel és nagy érdeklődéssel halgatta az élvezetes előadást s annak végén a kiváló felolvasót zajos óvációkban részesítette. Utánna Kacsóh Pongrácz ügyes zongorakísérete mellett Schlauch Bella k. a. énekelte egy részletet a „Parasztbecstűlet”-ből a közönség zajos tetszése között s a folytonos tapsokra még egy dallal kellett megol-dania. Gyulai Farkas olvasott fel ezután harczulatot „Adatok Bergő Flórián turisztikai működéséhez” cím alatt. Ezt követőleg Görsi Géza énekelte népzeneke kisérete mellett eredeti székely népdalokat, oly zajos tapsokat kelte sajátságos székelyes kiejtése és ének modorával, hogy a közönség háromszor is megismételte. Az estély fénypont-ját Bély Emma gróf kisasszony művészi zongorajátéka képezte. A gróf kisasszony, ki hangverseny termeink egyik legkedvesebb és legbecsűltebb alakja, ezuttal is a szó teljes értelmében elbűvölte a közönséget pompásan előadott magyar népdalaival, melyeket háromszor is ismételnie kellett a közönség viharos tetszésnyilvánításai között. A rendező bizottság a közreműködő hölgyeknek szép virágokértálta kedveskedett. A hangverseny ezzel véget érén, kezdetét vette a táncz, mely kiváló jó kedvvel és élénkséggel reggeli öt óráig tartott. A rendező bizottság élén a fáradhatlan dr. Szádeczky Lajossal — közmegelegedésre oldotta meg feladatát. A négyeseket mintegy 98 pár tánczolta. Az estély mint halljuk a jótekonyczokra szép összeget jövedelmezett. Az egyesület gratulálhat magának az elért anyagi és erkölcsi sikerért.

— **A márcz, 15-iki üdvözlő iratok.** Néhai Sántha Béla, végzett jogász kinek nevére atya alapítványt is tett, tagja volt a kolozsvári márcz. 15. bizottságnak. Halála előtt a márcz. 15. ünnepélyeken szereplőknek névszerint: Réthy Laura, Fáy Szeréna, Ivánfi Jenő, Ditrői Mór, Sándor József, Gyarmathy Zsigáné, Gerő Lina, E. Kovács Gyula, Jakab Ödön, Várad Miklós, Molitorisz Frigyes, Balogh Györgyné, a kolozsvári dalkör, dr. Csernátoni Gyula, Malonyay Dezső, Salamon János, Rigó Anna, a polgári dalegyet, dr. Török István részére az 1888. márcz. 15. ünnepély után készűdő iratokat állított ki s mielött azokat elküldhetné volna, elhunyt. A m. é. sept. 18-án halt el édes atya is. A buzgó márcz. 15. tag, néhai édes atyjának, ki 1848—49 honvéd tiszt volt, nevezetes szabadságharcbeli iratai maradtak hátra. A mikor ezeket a kolozsvári erélyke muzeum öre, pár hóval ezelött átnézte, rá akadtt ezekre a közűdő levelekre is. A kolozsvári Történelmi Lapok szerkesztősege most czimzettettek kezeihez juttatta azokat a közűdő iratokat, a melyek ma bizonyára épp oly beccsel fognak birni a közre működők előtt, mint ha azt 5 év előtt vették volna kézhez.

— **Március 15.** A kereskedelmi akadémia ifjúsága fél 11 órakor tartotta emlékünnepélyét a tanárikar, előkelő és nagy-számu közönség jelenlétében. A műsor, mely változatosan volt egybeállítva, megfelelt a várszokásnak, melylyel a közönség a keresk. akadémia ifjúsága iránt viseltetik.

Az egyes működők is mindent elkövettek, hogy az ünnepély jól sikerüljön, de az egyes piécek előadásán meglátszott a buzgó

őnképzőköri elnöknek, Farkas Sándornak gondos betanítása és figyelme.

Az egyes szereplőknek külön megdicser-ni nincs miért, mert mindnyájan nagy élvezetet szereztek a közűdésnek.

Igy az ifjúsági dalárda Oberti B. János vezetése alatt, Somogyi Gyula II. é. hallg. czimbalom játékával, Széll Géza III. é. hallg. gondosan megírt felolvasásával, Nagy D. z. sz. III. é. hallg. és Sztréda Antal II. é. hallgatók a „Rákóczi”-val zajos tapsokat kaptak.

Legnagyobb hatást azonban a bennlakási daloskór avatta népdalaival és Gál István III. é. hallgató, ki Farkas Sándor alkalmi költeményét adta elő szépen lelkesülten.

A II-ik közűégi iskolában is meg lett ünnepelve márcziás 15-ike. Elek Gyula isk. igazgató alkalmi beszédet tartott. A növendékek hazafias dalokat és verseket szavaltak el. Az ünnepélyt tanítótestület tagjain kívül a gyermekek ezűlei hallgatták végig.

Ünnepelték a mai nap folyamán; d. e. 11 órakor a Vasvári körben, az egyetemi polgárság a főtéren a kath. rejmátus, unitárius collegiumban, több intézetben és testületben a mikről holnap adunk részletesebben számot.

— **Eötvös Károly** kiről az a hír volt elterjedve, hogy a b. hunyadi véres választás ügyében folyó törvényeszkűi végvár-gyaloson megjelenik, — a mint értesültünk nem fog eljönni.

— **Hegyesi Márton** történetirő tegnap este 7 órakor Nagyváradról Kolozsvárra érkezett. A pályaháznál fogadták: Szabó Sámuel tanár, 48—49-es tűzér főhadnagy, a Vasvári kör elnöke, a Vasvári kör és az erélyke muzeum tisztviselői és tagjai és a vendég igen számos kolozsvári jó ismerőse és tisztelője. Szabó Samu pár szíves szóval üdvözölte az érkezett s azután a társaság a városba vonult.

— **Társas estélyt tartott** tegnap az erélyke muzeum, Vasvári kör s a Történelmi Lapok szerkesztő bizottsága a Nagy Ferdinánd vendéglőjének külön termében. Az estélyen nagyon számosan vettek részt a hívek közül. Az estélynek fénypontját emelte Hegyesi Márton nagyváradai történetirő jelenléte, kit postikus hangon tartott, szép beszédében köszöntött fel Szabó Samu tanár. Hegyesi a társaságra emelte a poharat, mely zászlót bontott s mely zászló alá ő lelkesedéssel és munka kedvvel sorakozott. Nedorosték János a társaság két új tagját mutatta ezután be és felköszöntötték a társaságban levő legifjabb 48—49-es honvédet, Múnszter Edét, ki itthon a 11. zászlóaljban, künt az olasz legióban küzdött a hazáért. Nagy Gyula tanár általános hangulatot keltő veres toasztban foglalta bele a Kossuth iránti szeretet-t, a társaság hazafias munkálkodását és végül a társaság nagyon szeretett vendégjét: Hegyesi Mártont elítette. Kálmár Antal főhadnagy felköszöntötte a mostani honvédség egy tagját Lévy Józsefet. A társaság a legvidámabb hangulatban 10 óra utánig volt együtt s akkor egy része a kárpát estélyre vonult.

— **Szabadságharcai emléktárgyak** muzeuma Aradon. A kolozsvári orsz. erélyke muzeum létesítésének szép munkáján fellelkesült az aradi Kőcsy egyet is. A kolozsvári kezdeményezés után egy évre szervezkedni kezdett, s a 13 vértanu városában a gyász napok által oda sodort Csányi levél-tárból, fegyverekből, foglyok munkából a vértanuk emlékére ünnepein oda szállított kegyelet és emléktárgyakból szépen és gondosan rendezve, egy szép muzeumot létesített. Az érdem Varjassy Árpád tanfelügyelő-é, mint a muzeum-bizottság elnöke-é, ki teljes odaadás-sal, igaz lelkesítéssel állt ez eszme kivite-lésnek s törhetlen erélye és vas szorgalma minden akadályt legyőzött. Ezt a muzeumot ma nyitják meg ünnepélyesen. A megnyitásra meghívták a kolozsvári orsz. erélyke muzeum-t is, a mely a követkző táviratban üdvözölte a testvér egyesületet.

Szabadságharcai emléktárgyak muzeumának

Aradon.

Varjassy Árpád urnak

Arad.

Muzeumjok ünnepélyes megnyitása alkalmából szívbelő üdvözlőlká testvér-egye-sületet. Személyesen nem lehetünk ott, mert nemzeti ünnepünk ma itthon kell ünne-peljünk, de szívvel-lélekkel önk körében vagyunk. Magyarok Istenétől áldást kívá-nunk hazafias munkájukra. Lelekésdélssel óhajtk, hogy nemzetünk Golgotáján emelt eme második templom, minden időben kegyeletre, lelkesedésre, hazaszeretetre buzdítsa a honfiakat s unokákat nemzedékről nemzedékre.

Kolozsvár, 1893. mártzius 15.

DEÁKI ALBERT,
elnök.

HORY BÉLA,
pénztárnok

VÁRAD AURÉL,
jegyző.

— **Érdekes levél** a funtinelli út-közéttől. Nagyon érdekes levél másolatát küldötte be az 1848—49 Történelmi Lapoknak egyik munkatársa Törökfalvi Pap Zsigmond, nyug. k. járásbíró nagybányáról. Ez a levél a Vasvári út-közétt után közvetlenül iratott Bánffy-Hunyadról Thaishoz. A levél részlete-sen ismerteti a szerencsétlenül végűdött funtinelli út-közétt, Vasvári halálát, kiváló tör-tén-tirónak s Kossuthhoz hasonló politikus-nak jelzi őt. Leírja a megmenekült csapatokat, ágyukat stb. A levélnek nevezetes értéke van azért, meri eldönti azt a vitát, hogy a csata mikor volt. Eddig ugyanis 6-át és 13-át tar-tották az út-közétt napjának. A levél, mely Bánffy-Hunyadon, 13-án kelt, megírja, hogy a csata 13-án volt. Az érdekes levél másolatát a Tört. Lapok szerkesztősege átkelte Szabó Sámuel tanár elnökhöz, ki lépéseket tesz az elhunyt rokonainál, (a levél írónak ez utolsó levele volt, itt az erdélyi részekben elesett) hogy az eredeti levelet az erélyke muzeum-nak átengedjék.

— **Közgyűlés.** Az erdélyi pincze-egylet erdélyrészi bortermelek szövetezete évi rendes közgyűlését f. hó 12-én d. e. 11 órakor a tagok élénk érdeklődése mellett az erdélyi gazdasági egyet helyiségében tartotta meg. A közgyűlés a zárszámokést és vagyon-mérleget megvázsgálva, a felügyelő bizottság jelentése meghallgatása után, a felmentvényt minden irányban megadta. Elhatározta a köz-gyűlés, hogy a tagoknak részvényeik után 5 százalék osztalékot fizet, a fenmaradó fő-lésleget pedig a tartalék alaphoz csatolják; s így a tartalék alap az évi rendes dotáción kívül tekintélyes összeggel gyarapodott. Az 1892-beli eszélyvények f. évi július hó 1-étől kezdve a szövetezettel pénztáránál váltatnak be. Az igazgatóságból kisoroltattak: Br. Jó-sika Gábor, Benkő Mihály, Reményik Lajos és Veisz József kik újból megválasztattak, az igazgatóságba torábbá bevalás-tatott Ré-vész Adolf tekintélyes budapesti bankár, a felügyelő bizottságba Pap Mihály gyekei nagybirtokos és Tanács József helybeli gyógy-szerész választattak meg.

— **Nyugtázás.** A siketnák kolozsvári intézete javára idei február hó 4-én a pénteki tétűk társaság adományában küldött tíz frt 50 kr kegyes adományát köszönettel vettem. s hivatalos tisztelettel nyugtázom. Emberbaráti intézetünk iránt tanúsított szíves pártó-gásáért fogadják hála köszönetem nyilvánítását. Ko-lozsvár sz. kir. város Tanácsának 1893. február hó 7-én tartott üléséből Albach Géza királyi tanácsos, polgármester.

— **A kolozsvári takarékpénz-tár** részvénytársaság a siketnák hely-beli intézete javára mint minden évben ugy ez alkalommal is az üzlet év lezárása alkalmával 50 frt adományt küldött, mely nagy-lekű adományért az intézett felügyelő bi-zottsága a leghálásabb köszönetét nyilvá-nítja.

— **A városi fizetées tűzörsegnél** két fizetées tűzoltó állás üresedésbe jött, azok kik ezen szolgálati állást elnyerni óhajtk, bizonyítványikkal felszerelve f. hó 27-én déli 12 óráig a tűzoltó laktanyán Vaszy Zsigmond felügyelőnél jelentkezzenek.

— **Köri estély.** Végleges megállapodás szerint a „Kolozsvári kör” ez idei utolsó házi estélyét f. hó 18-án tartja meg. Ez estélyen a szokott faszalton jó kedvű társaság, nagy számmal készült bucsut venni a táncz-tól, egész a jövőig, az-az a májál-ohig.

— **Tanulótársak kegyelete.** A dícsőzentmártoni állami polgári leányiskola növendékeinek önképzőköré f. hó 12-én igen megható kegyelete-ünnepet rendezett egyik nem rég elhalt harmadik osztályu, névszerint Ferenczy Irma, kitűnő és mindnyájuk által szeretett tanulótársuk emlékeztére. A kegyeletes ünnepségen, az igazgató és tanári testületen kívül, szép közűség gyűlt egybe az iskola nagy termébe, a mely alkalommal a polg. leányiskola növendékeinek alkalmi énekei mellett, Kisgyörgy Berta és Szabó Erzi növendékek által írt alkalmi versben és emlékbeszédben lett méltatva a kedves elhalt tanulótárs emlékeztére. Az önképzőkör kitűnő vezetéseért az elismerés Sárdi Ilona polg. isk. tanítónőét illeti.

— **A Ludovika-akadémia af-férja.** A Székely József ellen indított vizsgálat ügyét a napokban befejezték. A jövő hétre tűzte ki a külön becsűletűgyi bíróság a végfárgyalást, melyre Székely Józsefet már megidéztek. Ugy látszik, a vizsgáló-bi-zottság mindenben a legnagyobb pontossággal járt el. Erre vall az a gondolkodás is, hogy felszólították Székelyt, hogy ügyében terjesszen írott védelmet a bíróság elé s ha úgy akarja, védőt is kérjen fel, a ki ügyében a bíróság előtt előterjeszti védelmét. Katonai körökben roppant érdeklődéssel várják a végfárgyalást, mely zárt ajkó mögött, a nyilvánosság kizárásával fog megtörténni Székely ügye iránt általában nagyon kedvező a hangulat. Azt hiszik, hogy a becsűletűgyi bíróság fel fogja menteni a vád alól s teljes elégtételt szolgáltat neki. Székely főhadnagy elkészítette a képviselőházhoz beadandó peti-czióját a felkérte Ugron Gábor orsz. kép-viselőt, hogy adja be a képviselőházhoz. Ugron azonban azt ajánlotta, hogy várja meg a becsűletűbíróág ítéletét s akár kedvezőtlen lesz az, akár javára dől el, mindenesetre éles kritika tárgya lesz a képviselőházban. Székely megfogadta Ugron tanácsát s elállt a peti-czió beadásától. A végfárgyalásra Székely egyedül megy el, s védelmét maga fogja elő-adni a bíróság előtt.

— **Elvesztett folyó évi** márczius hó 14-én délutáni 4. és 6 óra között a közép

utczától a piacon át belmonostor és sétatér utcákon át a Diána fűrdő épületig el-vezett egy kis 3. gyémántos fűlből. Kéretik a becsűletes megtaláló azt a városi főka-pitányasághoz beadni, hol illő jutalomban fog részesülni.

Szerk. üzenet.

Helyes, nem helyes? A beküldött fele-letek közűlését azonnal megkezdjük, mibelyt az ünnepi közlemények annyi helyet en-gednek.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredetiváratára).

Márcz. 15. Aradon.

Arad, márcz. 15.

Tegnap este, a mai nagy nap előesté-jén, a várost kivilágították.

A vértanuk szobra elé impozáns menet vonult, hol Kossuthot és a szabadságot él-tetve, a szobrot megkoszorúzták.

A kormány ellen.

Komárom, márcz. 15.

A kormány egyházpolitikája ellen tar-tandó gyűlésre már mintegy 2000-en aláírták neveiket.

Bizalmi szavazat a kor-mánynak.

N.-Várad, márcz. 15.

Tegnap előértekezlet volt bihar-me-gye közgyűlése alkalmából, melyen Tisza Kálmán és mások indítványpták, hogy a kormánynak egyházpolitikájáért bizalom sza-vasztassék.

Az értekezlet Tisza István felszólalására elhatározta, hogy az indítványt a mai köz-gyűlésen elfogadják.

Szilágy Somlyó, márcz.

Szilágy megye tegnapi közgyűlésén szin-tén indítványba jött a kormány egyházpoli-tikája iránt kijelentendő bizalom tárgyalása.

Az oláh papok hevesen kikel-tek ez indítvány tárgyalása ellen mindenfelé ez ellen izgattak, miért a r. kath. papok visszavonultak s nem szavaztak.

Az indítványt azonban a közgyűlés 102 szóval 20 ellen elfogadta.

Magyar színház Pozsonyban.

Pozsony, márcz. 15.

Mégis lesz állandó magyar színháza vá-rosunknak.

Tegnap ugyanis gr. Zichy József főispán elnökele alatt nagy gyűlés tartották, melyen kimondták, hogy a multkor megbukott szin-ház indítványt újra fogják tárgyalni.

Brolly főjegyző egy hatásos beszédben fejtegette, hogy Pozsonynak meg kell elő-znie Temesvárt s tekintetben.

A színházpártoló egyesület Krecsányi szinigazgatónak 1000 frtot szavassott meg.

Tisza Kálmán a császában.

Budapest, márcz. 15.

A „Pesti Napló” tegnap esti lapjában szenzációs távirat jelent meg berlini leve-lezőjétől, mely Szűgyény Marich Lászlónak az Asbó h - Tisza ügyre vonatkozó azon ki-jelentésből hozza, hogy azon akták, me-lyekből az ügyet tisztázni lehetne, a magyar kormánynál vannak Bu-dapesten.

E távirat folytán Pázmány Dénes holnap interpellálni szándékszik a házban.

Több lap hosszasan foglalkozik ez ügy-gyel, azt mondvá, hogy e távirat folytán Tisza Kálmán lehetetlen-né van téve, mert e szerint a ma-gyar kormány fordult a pápához, nem pedig a külügyminiszterium, holott ezt Tisza tagadta.

Feloldó szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.*)

Nyilatkozat.

Wertheimer Miksa tegnapi nyilatkozata teljesen eltér a tárgytól s hazug rágalmak-kal igyekszik a nyilatkozó gyávaságát takar-ni. Ilyen emberrel, ki grávnak való decla-rálásra elégtétel vedés és adás helyett csak pimasz rágalmakkal tud élni, tovább foglal-kozni nem érdemes; őt ismételtlen is gyáva és haszontalan rágalmazónak, az ügyet pedig részéről teljesen befejezettnak nyilvánítom.

Schwartz Samu s. k.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelő-séget nem vállal a Szerk.

H i r d e t é s e k.

MEGHÍVÓ

a közszolgálatban állók kolozsvári fogyasztási szövetkezetének

1893. évi márczius hó 26-án délután 3 órakor
a megyeház nagytermében tartandó

I-30 évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

- 1.) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése; a) a zárszámadások megvizsgálása, b) a mérleg megállapítása, c.) a nyereség felosztása és d.) a felmentvény megadása.
- 2.) Az 1893. évi költségeloirányzat megállapítása.
- 3.) Az alapszabályok 15. és 17. §§-ának módosítása.
- 4.) Négy igazgatósági tag s a felügyelő-bizottság megválasztása.
- 5.) Esetleges indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetés.

E közgyűlés — az alapszabályok 19. §-ának nyolczadik bekezdése értelmében — a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes leendő.

Kolozsvárt, 1893. évi márczius hó 12-én.

266. (1-1)

Az igazgatóság.

MEGHÍVÓ.

A gyulafehérvári takarékpénztár mint részvénytársaság, XXI-ik évi rendes közgyűlését

folyó évi márczius hó 23-án délután 2 órakor
saját épülete tanácstermében fogja megtartani,
melyre a részvényesek ezennel meghívotnak.

TÁRGYAI:

- I. Jegyző választása és a jegyzőkönnyv hitelesítésére két tag kikiáltása.
 - II. Az 1892. évi zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésével a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozata.
 - III. Elnök és 6 igazgatósági tagok három évi időtartamra leendő megválasztása.
- A szavazati jog gyakorolhatása végett kéretnek a t. részvényesek, hogy részvényeiket a közgyűlés 3 nappal a takarékpénztári hivatalba beadni szíveskedjenek.

Gyulafehérvár, 1893. márczius hó 13-án.

268. (2-3)

Az igazgatóság.

Az erdélyrészi

Magyar Jelzálog hitelbank r. t.

Kolozsvárt,

Belezén-utca 3. (Nemzeti szálloda mellett.)

Rendkívül előnyös

törlesztési kölcsönöket nyújt

földbirtokra és házra,

legelőnyösebb feltételek mellett, a fél tetszése szerinti törlesztési időtartammal.

A kölcsön bármikor visszafizethető.

Különösen ajánlatik magasabb kamatozású kölcsönök convertálása, mely díj- és illetékmentesen eszközöltetik.

Városoknak és községeknek legelőnyösebb községi kölcsönök adatnak.

Záloglevelek napi árfolyamon FOLLY VICTOR bank- és pénzváltó üzletében és az intézetnél kaphatók.

227. (4-26)

Az igazgatóság.

Finom, Genre-szerű könnyű Füzők,

tartásan készítve.

Alkalmas és kényelmes Specialis szabás:

Kövérsek, Gyenge mellűek és Ferde
növéseknek.

Emlő füzők, Egyenes tartók

feinított és gyömeknek,

Szakszerű és gondos kivitelben.

Bischoff Katalin füző-műtermében,

Kolozsvár, Sétátér-utca 5. sz.

Számos elismerés!

243. (5-20)

Lakodalmi és béli meghívók.

Divatos eljegyzési jegyek.

Női és férfi tánczrendek.

Rajz után készült plakátok.

Részvények és záloglevelek.

Műsorok és jelentések.

Névjegyek 25 különböző írásminta szerint.

Naplók és folyóiratok.

Füzetek és könyvek.

Rovatos ívek, hatósági nyomtatványok.

Fekete és színes falragaszok.

Körlevelek és számlák

izléses kiállításban, olcsó árban

KÖZMŰVELŐDÉS

IRODALMI ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,

Telefon szám 6. KOLOSVÁRT. Telefon szám 6.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan.

13. (24-x)

VALÓDI

MEDICINAL COGNAC

F. CURVOASSIR & CURLIER FRERES

COGNACBAN.

(Alapított 1828. évben.)

Kapható Kolozsvárt:

D. Hintz (Palóczy) gyógyszerárán.

208. (6-6)

Árverezési hirdetmény.

A sz. udvarhelyi Szász Ferencz csódtömegének alólirt gondnoka ezennel közhírre teszi, hogy a csódválasztmány határozata folytán, a tömegnek künn levő, összesen 4663 frt 94 kr-ra menő, 466 frt 40 kr, becsértékű könyvbeli követelése, Sz. Udvarhelyen, Sebesi Ákos ügyvéd és tömeggondnoknak a szombat-falvi-utczában levő irodájában folyó 1893. évi április hó 19-én, délelőtti 9 órakor megkezdődő nyilvános árverezésen a legtöbbet ígérőknek elfognak adni, a következő feltételek mellett:

- 1.) Ezen künn levő követelések együttesen fognak eladatni.
- 2.) A kikiáltási ár ezen követelések becsértéke, vagyis 10 százaléka, azaz 466 frt 40 kr. Azonban azok a kikiáltási áron alól is a legtöbbet ígérők el fognak adni.
- 3.) Vevő a vételért azonnal készpénzben köteles lefizetni, ellenesetben az új árverezés az ő költségére és veszélyére azonnal meg fog tartatni.

Sz. Udvarhelyen, 1893. évi márczius hó 12-én.

Sebesi Ákos,

tömeggondnok.

271. (1-1)

A b. hunyadi

mészárszék-részvénytársaság részvényesei

folyó 1893. évi márczius hó 30-án délután 3 órakor

B.-Hunyadon tartandó

VII-ik évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Igazgatósági jelentés 1892. üzletéről.
2. A számadások, mérleg előterjesztése s a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok értelmében indítványok.

274. (1-1)

Az igazgatóság.

VAJDA-HUNYADON,

két viz összefolyásával képezett felszízigen és szemben az állami-lag restaurált, történelmi nevezetességtől „Hunyadi” várral,
egy jó karban levő,

regényes fekvésű úri-lak

a szükséges melléképületekkel, másfél hold területű gyümölcsös kerttel, s abban kitűnő forrás-vízzel:

10,000 forintért eladó.

Különösen alkalmas kényelmet és kertészetet kedvelők részére, de fekvésénél fogva ipartelepnek vagy nyári mulató helynek is átalakítható.

Ajánlatok e lap kiadó-hivatalába küldendők „Úri-lak” czímen.

272. (1-1)

!! Üzletfelhagyás miatt tökéletes végkiárúsítás !!

GÁMENTZY JÁNOS

főtéri üzletének felhagyása miatt

A VÉGELADÁS

visszavonhatatlanul

még csak márczius hó végéig tart.

Minthogy addig az egész áruraktár kiárúsítandó, azért az árak ujabban ismét rendkívül mélyen leszálaltattak.

Felkérem mindazon tisztelt vevőimet, — kiknek üzletemben tartozásuk van, — szíveskedjenek azt minél előbb kiegyenlíteni.

278. (1-x)

GÁMENTZY JÁNOS (főtér.)

!!Csak készpénz fizetés mellett!!